

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลแวงดง

อำเภอยางสีสุราช

จังหวัดมหาสารคาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงดง อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานอย่างสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบธรรมตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใสและตรวจสอบได้
๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้เสียและประชาชน

ความหมาย

ทุจริต หมายถึง ความประพฤติชั่ว

ทุจริตต่อหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีหน้าที่ตำแหน่งหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าวทำให้ตนเองได้ประโยชน์แต่เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจำแนกได้เป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑.ลักษณะการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

๑.๑ การทุจริตของบุคคล โดยเฉพาะผู้บริการ และสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งในส่วนใหญ่จะเป็นในรูปแบบของการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์มิชอบหรือพวกพ้องมาเป็นผู้รับเหมาการจัดซื้อจัดจ้างที่มีการเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มของตนรวมถึงการเก็บรายได้แล้วไม่ส่งคลัง พร้อมทั้งมีการแก้ไขหลักฐานการเงิน เป็นต้น

๑.๒ การทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด มีพนักงานท้องถิ่นที่มีความสามารถที่ไม่ตรงกับงานหรือไม่มีความรู้เฉพาะด้านดีพอก็จะทำให้การปฏิบัติงานแต่ละครั้งอาจนำไปสู่ความผิดพลาดได้ง่ายและยังส่อไปในทางทุจริตอีกด้วย

๑.๓ การทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี อิทธิพล พบว่าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีการครอบงำของอำนาจอิทธิพลทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่น อยู่เยอะ จึงทำให้เกิดการทุจริตได้ง่ายและยากต่อการตรวจสอบการใช้อำนาจโดยมิชอบและสำคัญอีกประการคือวัฒนธรรมของสังคมไทยยังรากลึกลงไป ในสังคม เช่น การสำนึกบุญคุณผู้มีพระคุณ ความเกรงกลัวอิทธิพลสิ่งเหล่านี้แต่เป็นช่องทางให้มีโอกาสใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์

๒.ลักษณะทุจริตที่เกิดจากการบริหารงานและองค์กร

๒.๑ การทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบเป็นการปิดบังข้อมูลทั้งด้านการเงิน งบประมาณ ช่องทางการสื่อสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปได้ง่าย ไม่มีผู้ตรวจสอบ

๒.๒ การทุจริตเกิดจากการบริหารด้านการงบประมาณ การทำบัญชีการจัดซื้อจัดจ้างและการเงิน การคลัง สาเหตุมาจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอ้างว่าไม่ทราบเรื่องการจัดทำจัดซื้อจัดจ้างโดยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการไม่ทำทะเบียนยืมเงิน ไม่ทำบัญชีคุมรายรับรายจ่ายที่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการทำหลักฐานการเบิกเงิน ไม่มีการตั้งประชาชนเข้ามามตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง เรื่องต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่ทำให้เกิดการทุจริตแบบทั้งสิ้น

๓. ลักษณะการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบและกฎระเบียบ

๓.๑ การทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย พบว่าในการกรณีที่กำหนดให้ผู้บริการท้องถิ่น สามารถดำรงตำแหน่งได้ ๔ ปีนั้นเป็นการเปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริตมากขึ้น เพราะหากสมาชิกสภาท้องถิ่นกับผู้บริการเป็นพวกพ้องกันก็เป็นช่องว่างในการทุจริตได้ เพราะขาดซึ่งการถ่วงดุลอำนาจหน้าที่เข้มแข็ง

๓.๒ ทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงดง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗**

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของ ความเสี่ยง (โอกาสx ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทาง จัดการความเสี่ยง
(๑) การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบนเพื่อ ช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ง่ายขึ้น หรือได้รับการยกเว้น หรือไม่ เป็นไปตามกฎหมาย	๔x๔ (สูงมาก)	๑.ประกาศนโยบาย NO Fift Policy ๒.จัดทำแผนผังขั้นตอนการ ปฏิบัติงานตามกฎหมายเผยแพร่ ณ จุดให้บริการ ๓.จัดทำคู่มือการให้บริการ ประชาชน
(๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	(๑)เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติ กับประชาชนผู้มาติดต่อ (๒)ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อ ช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้อง	๔x๒ (ปานกลาง)	๑.ส่งเสริมการปฏิบัติงานตาม ประมวลจริยธรรม /หลักธรรมาภิ บาล ๒.ช่องทางร้องเรียนเจ้าหน้าที่
(๓)การจัดซื้อจัดจ้าง	(๑)จัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตาม TOR (๒)เอื้อประโยชน์โดยการเป็น คู่สัญญากับกิจการของญาติหรือพวก พ้อง	๓x๕ (สูงมาก)	๑.อบรมความรู้กฎหมายเกี่ยวกับ การจัดซื้อหรือจัดจ้าง ๒.อบรมความรู้เกี่ยวกับการขัดกัน แห่งผลประโยชน์ ๓.ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์ของ หน่วยงาน
(๔)การบริหารงานบุคคล	(๑)การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อ เลื่อนเงินเดือนไม่เป็นธรรม (๒)ช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้องใน การสอบเข้ารับราชการ	๓x๕ (สูงมาก)	๑.การกำหนดหลักเกณฑ์ในการ บริหารงานบุคคลที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรม ๒.มาตรการแสดงเจตนาธรรมในการ นำหลักคุณธรรมมาใช้ในการ บริหารงานของผู้บริหาร

๓.๒ เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต(Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/๕
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง /ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง /ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๑ ครั้ง /ปี

หมายเหตุ: สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

๓.๓ เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ(Impact)ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ(Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูก ลงโทษชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไปถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้าน ความโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่าง ต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไปถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

๓.๔ กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงจากการทุจริต คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ระดับและจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง=โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงจากการทุจริตxระดับความรุนแรงของผลกระทบ		
ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕-๒๕
๒	ความเสี่ยงสูง	๙-๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔-๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑-๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ Impact				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ Impact				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

